

> Retouradres

De President van de Algemene Rekenkamer
Lange Voorhout 8
2500 ED De Haag

**directie Financieel
Economische Zaken**
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2014-0000229268

Uw kenmerk

Bijlage 1

Datum 25 april 2014
Betreft Reactie op het conceptrapport de Staat van de
Rijksverantwoording 2013

Geachte mevrouw Stuiveling,

Bij de brief van 18 april 2014 heeft u mij de concept Staat van de
Rijksverantwoording 2013 aangeboden voor een bestuurlijke reactie.

Met belangstelling heb ik kennis genomen van het door u opgestelde
overkoepelende beeld. In mijn reactie, ga ik in op de Compacte rijksdienst en
Hervormingsagenda, Rijksbrede Inkoop, Rijksbrede informatiebeveiliging en
Vastgoed. Van de minister van BZK ontvangt u een separate reactie.

Hoogachtend,

De minister voor Wonen en Rijksdienst,

drs. S.A. Blok

Compacte Rijksdienst en Hervormingsagenda

Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst

Het Uitvoeringsprogramma zien als een taakstelling van € 792 miljoen berust op een misverstand. Het Uitvoeringsprogramma draagt bij aan de invulling van de taakstellingen van het kabinet Rutte I die al zijn ingeboekt bij de ministeries¹ en is dus geen extra taakstelling. Het huidige besparingspotentieel van het programma bedraagt €601- €651 miljoen.

De verantwoordelijkheid van de minister voor Wonen en Rijksdienst strekt zich uit tot de realisatie van de projecten, inclusief een verantwoording of het besparingspotentieel over het geheel van het project is gerealiseerd. Maar de financiële verwerking binnen de ministeries is aan de betreffende ministeries zelf. Bij projecten die als zelfstandig project worden afgesloten, maar die een meerjarig uitvoeringsproject kennen, worden voorzieningen getroffen. Zodat de voortgang van de projecten gedurende de realisatiefase gevolgd wordt.

Het opstellen van een business case vormt het uitgangspunt van het programma, maar in de praktijk bleek dit niet voor alle projecten het meest geschikte instrument. Alle projecten beschikken over een financiële onderbouwing. Acht van de huidige dertien projecten beschikken over een business case.

Hervormingsagenda Rijksdienst

Op de constatering dat een jaar na de start van de Hervormingsagenda Rijksdienst nog steeds niet duidelijk is wat de projecten die het kabinet in aanvulling op reeds lopende initiatieven heeft aangekondigd, concreet gaan opleveren, omdat de business cases nog ontbreken geef ik aan dat in 2013 met alle betrokken stakeholders hard is gewerkt aan de ontwikkeling van plannen voor de Hervormingsagenda Rijksdienst. Deze plannen moeten eerst worden uitgewerkt voordat een business case kan worden opgesteld. Op dit moment wordt gewerkt aan diverse business cases. Voor enkele projecten zal geen business case worden opgesteld, omdat deze projecten bijdragen aan kwaliteitsverbetering van de rijksdienst en niet of nauwelijks besparingen opleveren. Dit betreft de projecten ZBO's, de inspecties en het adviesstelsel. Daarnaast is er voor enkele projecten al wel een financieel onderbouwd besparingspotentieel. Dit geldt met name voor de projecten die een intensivering zijn van de enkele bestaande projecten uit het Uitvoeringsprogramma Compacte Rijksdienst (project rijksvastgoed, governance en beleidskernen).

Rijksbrede Inkoop

Op verzoek van de minister van Economische Zaken wordt de motivering in de inkoopcirculaire uitgebreid en de keuze voor het grensbedrag van € 50.000 nader onderbouwd. De versnelde evaluatie van de effecten van de circulaire voor de toegang van MKB ondernemers wordt voor de zomer opgepakt.

Rijksbrede informatiebeveiliging

De kwaliteit van de inbestede- en uitbestede ICT diensten kan verder verbeterd worden. Door middel van een risicoanalyse wordt bepaald of en in welke mate er een assuranceverklaring van de interne of externe partij nodig is.

De onafhankelijke auditfunctie bij de overdracht van het beheer of bij het aanbestedingstraject wordt tijdig betrokken. De benodigde assurance en/of het recht op onafhankelijke audit worden opgenomen in de contracten met in- of externe partijen.

Vastgoedbesluiten overheid vergen integrale besluitvorming

De besparingen van Compacte Rijksdienst vloeien voornamelijk voort uit volumereductie (minder m2-gebruik) en niet uit verkoop. De aanbeveling dat rijk, provincies en gemeenten hun vastgoedbeslissingen op elkaar afstemmen wordt opgepakt. Het delen van vastgoedinformatie om een integraal beeld te krijgen van samenloop van overtollig publiek vastgoed gebeurt reeds door

---

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 31 490, nr. 54, d.d. 14 februari 2011

met betrokken partijen om de tafel te zitten; onder meer gekoppeld aan de BO-MIRT trajecten². Dit lijkt een effectievere manier dan 'open data' omdat er op deze wijze ook echt tussen de partijen onderling gecommuniceerd wordt.

Fusieproces RVB vraagt zorgvuldige voorbereiding

In de wens om de rollen van beleidsmaker, eigenaar en gebruiker onafhankelijk van elkaar te beleggen is mijns inziens reeds voorzien. Daarbij moet onderscheid gemaakt worden tussen de rol van de beleidsmaker die rijksbrede of projectspecifieke thema's/aanwijzingen geeft met betrekking tot het rijksvastgoed en die van de gebruiker, die vastgoed nodig heeft. De eerste rol is belegd bij de Interdepartementale Commissie Rijksvastgoed en geconcretiseerd in de rijksvastgoedportefeuille. De tweede rol is voor de kantorenportefeuille belegd bij DGOBR, voor de overige opdrachtgevers bij de gebruikers. De rol die wordt toebedeeld aan de eigenaar in transparantie richting gebruiker en vice versa is juist de rol van de opdrachtnemer (i.c. RVB i.o.). Aangezien de eigenaar primair tot taak heeft de kaders en continuïteit te bewaken.

Transparantie wordt onder meer bevorderd door bredere toepassing van het hanteren van boekwaarden en door de invoering van nieuwe inkoopssystematiek voor overtollig rijksvastgoed.

Voor een reactie op de vorming van het Rijksvastgoedbedrijf (RVB) wordt verwezen naar de bestuurlijke reactie op hoofdstuk XVIII, Wonen en Rijksdienst.

Veel overheidsinstanties verkopen vastgoed: integraal beeld ontbreekt

Niet al het vastgoed kan onder gelijke noemer worden geschaard. Het afstoten van huurwoningen door woningcorporaties heeft bijvoorbeeld vrijwel geen relatie met de afstootopbrengsten en/of -tempo van overtollig rijksvastgoed. Van belang is dat door de oprichting van het RVB en de invoering van het Kader Overname Rijksvastgoed het overzicht over en de grip op al het rijksvastgoed verbeterd wordt en daarmee de mogelijkheid om vastgoed meer gedoseerd op de markt te brengen.

---

² Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport